

Lastensuojelun keskeiset periaatteet ([LsL 4 pykälä](#))

Lastensuojelun on edistettävä lapsen suotuisaa kehitystä ja hyvinvointia. Lastensuojelun on tuettava vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa. Lastensuojelun on pyrittävä ehkäisemään lapsen ja perheen ongelmia sekä puuttumaan riittävän varhain havaittuihin ongelmiin. Lastensuojelun tarvetta arvioitaessa ja lastensuojelua toteutettaessa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.

Lapsen etua arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, miten eri toimenpidevaihtoehdot ja ratkaisut turvaavat lapselle:

- 1) tasapainoisen kehityksen ja hyvinvoinnin sekä läheiset ja jatkuvat ihmissuhteet;
- 2) mahdollisuuden saada ymmärtämystä ja hellyyttä sekä iän ja kehitystason mukaisen valvonnan ja huolenpidon;
- 3) taipumuksia ja toivomuksia vastaavan koulutuksen;
- 4) turvallisen kasvuympäristön ja ruumiillisen sekä henkisen koskemattomuuden;
- 5) itsenäistymisen ja kasvamisen vastuullisuuteen;
- 6) mahdollisuuden osallistumiseen ja vaikuttamiseen omissa asioissaan; sekä
- 7) kielellisen, kulttuurisen ja uskonnollisen taustan huomioimisen.

Lastensuojelussa on toimittava mahdollisimman hienovaraisesti ja käytettävä ensisijaisesti avohuollon tukitoimia, jollei lapsen etu muuta vaadi. Kun sijaishuolto on lapsen edun kannalta tarpeen, se on järjestettävä viivytyksettä. Sijaishuoltoa toteutettaessa on otettava *lapsen edun mukaisella tavalla huomioon tavoite perheen jälleenyhdistämisestä*.

ESIMERKKI:

KIRJALLINEN YHTENNVETO HUOSTAANOTON JA SIIAISHUOLLON LAKKAAMISEN EDELLYTysten ARVIOINNISTA

1. Lapsen perustiedot

- Nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot
- Vanhemman nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot
- Lapsen huoltajuus:
 - Yhteishuolto
 - Äiti huoltajana
 - Isä huoltajana
 - Muu huoltajuus (oheis- tai sijaishuoltajuus)
- Mahdollinen edunvalvoja
- Sijaisvanhempi/-vanhemmat / sijaishuoltopaikka
- Muu lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaava henkilö

2. Arvioinnista vastanneet työntekijät

- Nimet ja yhteystiedot

3. Arviointiin osallistuneet

- Lapsi
- Vanhempi/huoltaja
- Toinen vanhempi/huoltaja tai muu huoltaja (oheis- tai sijaishuoltaja)
- Sijaisvanhempi/sijaisvanhemmat
- Muu sijaishuoltopaikan edustaja(t)
- [Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä](#)
- Muu(t) työntekijä(t)
- Muut lapsen, vanhemman, lapsen tai perheen läheiset ja verkostoon kuuluvat henkilöt ja yhteistyötahot siten kuin yhdessä on sovittu

4. Taustaa

- [Huostaanoton perusteet ja sijoitukseen johtaneet tekijät](#) (ks. huostaanottopäätös)
- Tarjotut ja vastaanotetut tukitoimet ja niistä saatu apu
- Sijaishuollon kesto aika ([LsL 47§](#)) kokonaisuudessaan ja suhteessa lapsen ikään
- Lapsen/nuoren ja perheen elämäntilanne nyt
- Arviointityöskentelyyn johtaneet seikat

5. Arvioinnin kulku

- Tapaamiset: ketkä ovat tavanneet, milloin ja missä
- Tapaamisten sisältö
- Käytetyt menetelmät ja työvälineet
- Lapselle mahdollisesti tehdyt tutkimukset ja muualta pyydetty lausunnot

6. Yhteenvetoa arviointityöskentelystä

Mahdollisen huostaanoton ja sijaishuollon lakkaamisen vaikutukset

- *Lapsen näkemys* elämäntilanteestaan ja mielipide mahdollisesta huostaanoton lakkaamisesta ja kotiutumisesta
- *Vanhempien näkemys* lapsen elämäntilanteesta, omasta elämäntilanteestaan ja mahdollisen huostaanoton lakkaamisen ja lapsen kotiutumisesta vaikutuksista
- *Sijaisvanhemman/-vanhempien ja sijaisperheen näkemys* lapsen elämäntilanteesta, mahdollisen huostaanoton ja sijaishuollon lakkaamisen ja lapsen kotiutumisen vaikutuksista

- *Muiden viranomaisten näkemykset* mahdollisen huostaanoton ja sijaishuollon lakkaamisen ja lapsen kotiutumisen vaikutuksista
- *Sosiaalityöntekijän/sosiaalityöntekijöiden näkemys* mahdollisen huostaanoton ja sijaishuollon lakkaamisen vaikutuksista
 - lapseen
 - vanhempaan/vanhempiin: esimerkiksi millaisia ovat vanhempien valmiudet
 - suojella ja hoivata lasta
 - tukea lapsen yksilöllistä kehitystä
 - turvata lapselle läheiset ja tärkeät ihmissuhteet
 - tehdä yhteistyötä lapsen asioissa nyt ja tulevaisuudessa?
 - sijaisperheeseen

Yhteydenpito ja läheiset ja jatkuvat ihmissuhteet

- *Lapsen ja vanhempien yhteydenpito ja suhde* sijaishuollon aikana
 - tapaamisten toteutuminen ja muu yhteydenpito
 - lapsen ja vanhempien suhde
 - vanhempien ja sijaisvanhempien/-perheen suhde
- *Lapsen ja sijaisvanhempien ja -perheen suhde* sijaishuollon aikana ja mahdollisen kotiutumisen jälkeen
 - lapsen ja sijaishuoltoa antavan välillä vallitsevan kiintymyssuhteen laatu ([LsL 47§](#))
- *Lapsen ja muiden tärkeiden ihmisten suhde* sijaishuollon aikana ja mahdollisen kotiutumisen jälkeen

Lapsen tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi

- terveyden ja hyvinvoinnin varmistaminen (hoitotahot, esim. terapian jatkumisen turvaaminen, muu terveydenhuolto)

Lapsen mahdollisuus saada ymmärtämystä ja hellyyttä sekä iän ja kehitystason mukaista valvontaa ja huolenpitoa

- esim. miten lapsen tarpeet ovat muuttuneet sijaishuollon aikana ja miten vanhemmat vastaavat niihin nyt

Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen

- lapsen taipumuksia ja toivomuksia vastaavan koulutuksen varmistaminen (varhaiskasvatus, koulu, muu oppimisen tuki)

Lapsen mahdollisuus itsenäistymiseen, vastuullisuuteen kasvamiseen, osallistumiseen ja vaikuttamiseen omissa asioissaan

Lapsen ja vanhempien tuen ja palvelujen tarve

- lapsen ja vanhemman/vanhemmat tarvitsevat tukitoimet ja palvelut
- tukitoimien saatavuus ja arvioitu kesto aika

Muut huostaanoton ja sijaishuollon tarpeeseen vaikuttavat asiat

7. Johtopäätökset

- Kokonaisarvio mahdollisen huostaanoton ja sijaishuollon lakkaamisen vaikutuksista
 - lapseen
 - vanhempaan/vanhempain: esimerkiksi millaisia ovat vanhempien valmiudet
 - suojella ja hoivata lasta
 - tukea lapsen yksilöllistä kehitystä
 - turvata lapselle läheiset ja tärkeät ihmissuhteet
 - tehdä yhteistyötä lapsen asioissa nyt ja tulevaisuudessa?
 - sijaisperheeseen
 - muihin läheisiin

Edellä esitetyn perusteella,

- ovatko [huostaanoton edellytykset](#) voimassa ([LsL 40 §](#))?
 - jatkuuko huostaanoton ja sijaishuollon tarve ([LsL 47§ 1 momentti](#))?
 - millä tavoin huostaanoton lakkaaminen ja lapsen kotiutuminen selvästi vastoin lapsen etua ([LsL 47 §](#))
-
- Osapuolten mahdolliset eriävät mielipiteet

8. Jatkosuunnitelma

- Mitä tapahtuu seuraavaksi?
- Millainen jatkosuunnitelma laaditaan?
- Miten suunnitelman toteutumista arvioidaan?

9. Allekirjoitukset

10. Jakelu

